

Θέμα: «Σφάλματα σε θέματα Πανελλαδικών Εξετάσεων στο μάθημα “Μουσική Αντίληψη και Γνώση”»

Αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητοί μαθητές, αγαπητοί φοιτητές των Τμημάτων Μουσικών Σπουδών,

Με το παρόν κείμενό μου θα ήθελα να επισημάνω σφάλματα στα θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» της 29^{ης} Ιουνίου 2019, της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2019 και της 22^{ης} Σεπτεμβρίου 2020, τα οποία διαπίστωνα μετά από προσεκτική ακρόαση των ηχητικών αποσπασμάτων που είναι ήδη αναρτημένα στην ιστοσελίδα του υπουργείου.

Πιο συγκεκριμένα:

1) Η **ερώτηση A2.3** στο μάθημα «**Μουσική Αντίληψη και Γνώση**» που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, **14 Σεπτεμβρίου 2019**, είναι **απολύτως λανθασμένη και καθίσταται άκυρη**, τόσο επειδή το ακουστικό απόσπασμα αποτελείται από την ένωση πολλών διαφορετικών μετρικών ενδείξεων σε μια φράση οκτώ μέτρων –ενώ θα έπρεπε να αποτελείται από μία και μόνο μετρική ένδειξη σε μια φράση τεσσάρων μέτρων–, όσο επειδή ανάμεσα στις πέντε επιλογές δεν υπάρχει καμία ορθή απάντηση που να αντιστοιχεί στο ηχητικό απόσπασμα.

Παραθέτω καταγεγραμμένη τη μετρική και ρυθμική υφή του ηχητικού αποσπάσματος A2.3 (καταγραφή: Ιωάννης Ζορπίδης):

Οι επιλογές στις απαντήσεις που είχε στη διάθεσή του ο εξεταζόμενος είναι οι εξής:

- Ερώτηση A2. 3:**
- α. 3/4
  - β. 5/8
  - γ. 6/8
  - δ. 4/4
  - ε. 7/8

Δυστυχώς, καμία από αυτές δεν είναι η σωστή απάντηση. **Η απουσία σωστής απάντησης ανάμεσα στις πέντε επιλογές καθιστά το θέμα A2.3 άκυρο.**

2) Στην ερώτηση A2.5 στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 29 Ιουνίου 2019, οι επιλογές στις απαντήσεις που είχε στη διάθεσή του ο εξεταζόμενος είναι οι εξής:

Ερώτηση A2.5:	α.	2/4
	β.	3/4
	γ.	4/4
	δ.	5/4
	ε.	6/8

Το συγκεκριμένο ηχητικό απόσπασμα μπορεί να καταγραφεί τόσο σε μέτρο με ένδειξη 2/4, όσο και σε μέτρο με ένδειξη 4/4. Σωστές απαντήσεις κρίνονται δύο: η α και η γ. Αυτό δεν επιτρέπεται όμως να συμβαίνει.

3) Στο ηχητικό της ερώτησης A4.5 στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 14 Σεπτεμβρίου 2019, υπάρχει κίνηση των φωνών, την οποία διδάσκεται ο μαθητής ως εσφαλμένη στο μάθημα της Αρμονίας: πρόκειται για τις παράλληλες 5^{ες} που δημιουργούνται στις εξωτερικές φωνές στη σύνδεση $IV_5^{\#}$ (γερμ.) – V (καταγραφή ηχητικού αποσπάσματος: Ιωάννης Ζορπίδης):

Εσφαλμένες
παράλληλες 5ες

Καταλογίζονται ως σφάλμα
όταν σχηματίζονται
στις εξωτερικές φωνές!

6) Στην εξέταση «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» της 29^{ης} Ιουνίου 2019, στο θέμα A1.4 οι απαντήσεις γ και δ ταυτίζονται απόλυτα, σωστή απάντηση ήταν η ε.

Σε σχέση, βεβαίως, με όλες τις παραπάνω επισημάνσεις για σφάλματα στα θέματα, οι παρακάτω παρατηρήσεις έχουν σαφώς μικρότερη σημασία:

7) Στο ηχητικό της ερώτησης A2.2 στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 14 Σεπτεμβρίου 2019, υπάρχει αρρυθμία μεταξύ 1^{ου} και 2^{ου} μέτρου (πιο συγκεκριμένα στο τέλος του 1^{ου} και στην αρχή του 2^{ου}), σε ένα ερώτημα όπου το ζητούμενο είναι η αναγνώριση του σωστού ρυθμικού μέτρου.

8) Σε όλα τα ηχητικά αποσπάσματα της ομάδας A3 στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση» που πραγματοποιήθηκε στις 29 Ιουνίου και 14 Σεπτεμβρίου 2019 υπάρχει ελαφριά παραμόρφωση του ήχου.

Θα ήθελα τώρα να αναφέρω **σφάλματα του ερωτήματος Α2** των πανελλαδικών εξετάσεων στο μάθημα **«Μουσική Αντίληψη και Γνώση» της 22^{ης} Σεπτεμβρίου 2020**.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Ενώ στην εκφώνηση του ερωτήματος **A2** γίνεται σαφής αναφορά για «διαδοχές διαφορετικών ρυθμικών αξιών που συγκροτούν φράσεις **τεσσάρων** σταθερών ρυθμικών μέτρων», εντούτοις, το **A2.2** ακούγεται για **δύο μέτρα**, το **A2.3** ακούγεται για **δώδεκα μέτρα** (!) και το **A2.4** ακούγεται για **οκτώ μέτρα**!

2. Στο **A2.1**, αν και η σωστή απάντηση είναι 4/4, αυτή δεν υπάρχει ως επιλογή και ο υποψήφιος είναι αναγκασμένος να επιλέξει τα 8/8, που όμως δεν αποτελεί ορθή απάντηση. Το συγκεκριμένο ρυθμικό σχήμα δεν μπορεί να είναι γραμμένο σε μέτρο 8/8. Ως γνωστόν, η ένδειξη 4/4 μπορεί μόνο κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις –οι οποίες εδώ δεν πληρούνται– να αντικατασταθεί από την ένδειξη 8/8 (μεικτό μέτρο) που έχει μετρική μονάδα το όγδοο και ομαδοποίηση 3+3+2 ή 3+2+3 ή 2+3+3 όγδοα.

3. Αντίθετα, στο ερώτημα **A2.4** θα μπορούσε πολύ άνετα να υπάρχει ως επιλογή και σωστή απάντηση το 8/8 (με ομαδοποίηση 3+3+2) αντί του 4/4, διότι εδώ πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές.

4. Στο ερώτημα **A1.4** οι απαντήσεις β και γ ταυτίζονται απόλυτα. Σωστή απάντηση εδώ ήταν η ε.

Επιπλέον, κατά την προσωπική μου γνώμη κρίνεται αναγκαίος ο επανακαθορισμός της ύλης στη 2^η και 4^η ομάδα ερωτημάτων στο μάθημα «Μουσική Αντίληψη και Γνώση», ώστε να διαφυλαχτεί η εγκυρότητα του αντικειμένου, καθώς η επιλογή και η κατανομή του περιεχομένου στα βιβλία μουσικής Γυμνασίου-Λυκείου, σε συνδυασμό με τα υπεράριθμα λάθη που υπάρχουν σε αυτά, καθιστούν την εξέταση και την αξιολόγηση των γραπτών προβληματική.

Ιωάννης Ζορπίδης

Καθηγητής ΠΕ79.01 Μουσικού Σχολείου Καστοριάς